

8. Вісник Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі. – 2013. – Бюлетень № 1–3. – 78 с.
9. Про невідкладні додаткові заходи щодо зміцнення моральності у суспільстві та утвердження здорового способу життя : Указ Президента України від 15 березня 2002 року № 258 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 12. – Ст. 555.
10. Про серйозні недоліки у здійсненні заходів щодо захисту моральності та утвердження здорового способу життя в суспільстві : Указ Президента України від 04 лютого 2003 року № 74 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua-info.biz/legal/basege/ua-smexfr.htm>
11. Про додаткові заходи щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина, громадського порядку та посилення боротьби зі злочинністю : Указ Президента України від 28 березня 2008 року № 276 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uazakon.com/documents/date_bb/pg_gsnjxw.htm
12. Про затвердження Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми «Здорова нація» на 2009-2013 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 травня 2008 року № 731-р // Офіційний вісник України. – 2008. – № 37. – Ст. 1241.
13. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.
14. Кримінальний процесуальний кодекс : Закон України від 19 листопада 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10, № 11–12, № 1. – Ст. 88.
15. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квітня 2001 року. – К. : Атіка, 2006. – 222 с.
16. Іванов В. Суспільна мораль в інформаційній сфері, як вона захищається [Текст] / В. Іванов // Віче. – 2001. – № 10. – С. 40–65.
17. Зозуля Є. Міжнародне співробітництво МВС України в боротьбі з незаконною торгівлею людьми, злочинами проти суспільної моралі : (190-2000-ні роки) / Є.Зозуля // Схід. – 2011. – № 2. – С. 84–88.
18. Про ратифікацію Конвенції Організації Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколи про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітря): Закон України від 04 лютого 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 19. – Ст. 263.
19. Кузнецов В. В. Злочини проти громадського порядку та моральності : практ. посібник / В. В. Кузнецов. – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2007. – 160 с.
20. Про створення підрозділів по боротьбі зі злочинністю у справах торгівлі людьми та у сфері громадської моральності : Наказ МВС України від 23 травня 2000 року № 319 (втратив чинність).
21. Завдання та функції ДБЗПТЛ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/956734>

УДК 343.8 (477)

ПРАВО ЗАСУДЖЕНОГО НА ОСОБИСТУ БЕЗПЕКУ

**Романов М.В.,
к.ю.н., доцент**

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

У статті розглянуто право засудженого на особисту безпеку як одного з проявів фундаментального права особи на особисту безпеку та недоторканість. Проаналізовано нормативні акти, які регулюють забезпечення особистої безпеки засудженого, висвітлені основні засоби її забезпечення. Виявлені проблемні моменти цього інституту та надані рекомендації щодо вдосконалення права засудженого на особисту безпеку та його забезпечення в кримінально-виконавчих установах.

Ключові слова: особиста безпека засудженого, заходи забезпечення безпеки засудженого, безпечне місце, прояви агресії з боку інших засуджених, усунення небезпеки для засудженого.

Romanov M.V. / ПРАВО ОСУДЖЕННОГО НА ЛИЧНУЮ БЕЗОПАСНОСТЬ / Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина

В статье рассмотрено право осужденного на личную безопасность как одного из проявлений фундаментального права лица на личную безопасность и неприкосновенность. Проанализированы нормативные акты, регулирующие обеспечение личной безопасности осужденного, выявлены основные средства ее обеспечения. Установлены проблемные моменты этого института и даны рекомендации о путях усовершенствования права осужденного на личную безопасность и его обеспечения в уголовно-исполнительных учреждениях.

Ключевые слова: личная безопасность осужденного, средства обеспечения безопасности осужденного, безопасное место, проявления агрессии со стороны других осужденных, устранение опасности для осужденного.

Romanov M.V. / CONVICT'S RIGHT TO PERSONAL SECURITY / National University of Law named after Yaroslav the Wise, Ukraine

The article is considered the right of a convicted person to personal safety, as one of the manifestations of the fundamental rights of a person to personal safety and security. The author considers the essence of this law and concludes that it is a complex multi-vector right to ensure and guarantee the observance of the other rights. This paper analyzes the regulations governing personal security, identified the main tools for achieving this. Regulation of the right to personal security actually involves two areas: personal security convicts who are involved in criminal proceedings and personal security convicts who are not involved in criminal proceedings. The main difference is in the procedures to initiate and implement measures to ensure the personal safety of prisoners.

The article defines the concept of the personal safety of the convicted, which means the position of the convicted person (a set of rights, responsibilities and opportunities to use protection mechanisms), as the subject of criminal-executive relations while serving their sentence, which creates the conditions of his life, which have no signs of aggression, unpredictability, willfulness and threats from the staff body or institution of enforcement, other convicts or third parties and has an effective mechanism to ensure and protect the rights of the convicted.

In this paper the problem points are set to ensure the personal safety of prisoners and provides recommendations on how to improve this law and its provision in penal institutions.

Key words: personal safety convict, convict security tools, safety, aggression by other prisoners, elimination of danger to convict.

Стаття 29 Конституції України оголошує право особи на особисту недоторканість, яке за своєю суттю, є гарантією того, що особа повинна бути захищена від будь-якого обмеження чи втручання, яке не має підстав, встановлених чинним законодавством. Це є фундаментальним правом особи.

Кримінально-виконавче право, зважаючи на те, що його правовідносини складаються у площині обмеження права на особисту недоторканість, все ж таки передбачає можливість захисту особи. Йдеться про право на особисту безпеку засудженого. Частина 1 ст. 10 КВК України визначає, що засуджені мають право на особисту безпеку. Це положення ґрунтується на принципах кримінально-виконавчого законодавства поваги до прав і свобод людини і взаємної відповідальності держави і засудженого. Держава, беручи на себе функцію примусу і покарання осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, зобов'язується здійснювати такий примус відповідально, безпечно і з повагою до прав особи. Йдеться про формат діяльності спеціально уповноважених органів держави, орієнтований на створення дійсно безпечних умов відбування покарання. Причому безпечність повинна бути багатовекторною. Вона повинна забезпечувати безпеку засудженого як обмеженої в правах особи, безпеку персоналу органів і установ виконання покарань як осіб, що піддаються підвищеному ризику агресивних проявів з боку окремих засуджених та ризику доволі суттєвої професійної деформації. Крім того, забезпечення безпеки має вектор захисту суспільства від суспільно небезпечних засуджених. Отже, безпека засуджених – це один з принципів напрямів діяльності органів і установ виконання покарань.

Фахівці з кримінально-виконавчого права звертали до питань особистої безпеки засуджених. Зокрема, О. В. Лисодед, В. М. Чорний, Н. В. Мальцева, К. А. Автухов в своїх роботах підіймали питання забезпечення безпеки засудженого. Але галузь кримінально-виконавчого права останнім часом зазнає суттєвих змін у бік забезпечення прав засудженого і тому подальші наукові дослідження питання особистої безпеки засудженого є вкрай актуальними та своєчасними.

Метою статті є висвітлення фактичного стану правового регулювання особистої безпеки засудженого та визначення напрямків наукової і нормотворчої роботи при вдосконаленні інституту безпеки особистості під час відбування покарання як глобального і принципового положення кримінально-виконавчого права.

Право на особисту безпеку є дуже важливим, оскільки, як слушно зауважує О. В. Лисодед, забезпечення права на безпеку як стану захищеності життєво важливих інтересів особи від будь-якої зовнішньої загрози є досить актуальним для засуджених, які відбувають покарання, що пов'язані з реальним позбавленням або обмеження волі особи, оскільки вони, знаходячись в умовах певної ізоляції від суспільства, не мають можливості самостійно використати всі засоби й механізми забезпечення своєї безпеки, які дозволені законодавством [1, с. 107].

Для того, щоб зрозуміти, яким змістом наповнює законодавець поняття «право на особисту безпеку», необхідно звернутися до ч. 2 ст. 10 КВК України. В ній міститься положення, яке окреслює коло випадків, що можуть стати підставою для використання засобів забезпечення права на особисту безпеку. Отже, ч. 2 цієї статті вказує, що у разі виникнення небезпеки життю і здоров'ю засуджених, які відбувають покарання у виді арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі, вони мають право звернутися із заявою до будь-якої посадової особи органу чи установи виконання покарань з проханням про забезпечення особистої безпеки. Виходячи з наведеного положення дійдемо висновку, що за загальним правилом органи і установи

виконання покарань повинні створювати безпечні умови відбування покарання, але за наявності певних обставин можуть використати додаткові засоби, спрямовані на забезпечення права на особисту безпеку засудженого. У науковій літературі на різницю «рівнів» обсягу та змісту права на особисту безпеку вже звертали увагу. У своєму дисертаційному дослідженні, присвяченому безпеці засуджених В. М. Чорний виділяє право засудженого на безпеку в широкому розумінні і вказує, що воно створює можливість формування безпечних умов відбування позбавлення волі з перших днів перебування засудженого у виправній установі, а також у вузькому значенні. Обсяг останнього, на думку автора, охоплює випадки, коли необхідно в екстреному порядку забезпечити безпеку засудженого у зв'язку з наявністю певних подій, що створюють загрозу засудженому (його здоров'ю або життю). У такому разі посадова особа органу, який виконує покарання, повинна вживати негайних заходів щодо забезпечення особистої безпеки засудженого, що звернувся до неї [2, с. 12].

Таким чином, стає зрозумілим, що основною категорією при тлумаченні норми про забезпечення права засудженого на особисту безпеку є поняття особистої безпеки засудженого.

Заслуговує на увагу визначення безпеки, яке стосується потерпілих або свідків з числа засуджених до позбавлення волі, яке наводить Н. В. Мальцева. Під безпекою потерпілих або свідків з числа засуджених до позбавлення волі пропонують розуміти такий стан кримінально-виконавчих правовідносин, коли протиправний вплив на життя, здоров'я та майно потерпілих та свідків з числа засуджених відсутній або попереджається чи заперечується шляхом застосування у встановленому порядку передбаченими в законі заходами [3, с. 14].

Окреслюючи обсяг права засудженого на особисту безпеку і виокремлюючи його «рівні», ми можемо визначити поняття особистої безпеки засуджених.

Отже, особиста безпека засудженого – це становище засудженого (комплекс його прав, обов'язків та можливостей використовувати механізми захисту) як суб'єкта кримінально-виконавчих правовідносин під час відбування покарання, що створює умови його життєдіяльності, які не мають ознак агресії, непередбачуваності, неконтрольованості, сваволі та загрози з боку персоналу органу або установи виконання покарань, інших засуджених чи третіх осіб й має ефективні механізми забезпечення і захисту прав засудженого. Як видно, право засудженого на особисту безпеку безпосередньо відноситься до його правового статусу і навіть певним чином закладає його основи.

На нашу думку, забезпечення права засудженого на особисту безпеку є лише частиною загального безпечно-го становища засудженого, механізмом підтримки цього права, надання йому реальності і можливості бути реалізованим.

Яким же чином органи і установи виконання покарань створюють безпечні умови для засуджених?

Виходячи зі стану вітчизняних кримінально-виконавчих правовідносин, це питання здається риторичним. Оскільки існує велика різниця між тими деклараціями, які містить закон і фактичною реалізацією правових норм на практиці.

Закон (ч. 3 ст. 10 КВК України) так формулює положення щодо забезпечення права на особисту безпеку: адміністрація установи виконання покарань вживає заходів до переведення засудженого в безпечне місце, а також інших заходів до усунення небезпеки, вирішує питання про місце подальшого відбування ним покарання.

Як видно, єдиним заходом забезпечення безпеки засудженого законодавець визначає можливість переведення засудженого в інше місце для відбування покарання. Інші заходи з усунення небезпеки невизначені. З одного боку, це дає певний простір адміністрації до дій із забезпечення

безпеки засудженого, а, з іншого, приводить до того, що адміністрація кримінально-виконавчих установ обмежується лише цим заходом, як таким, що безпосередньо визначений законом.

В ч. 4 вказаної статті законодавець конкретизує заходи забезпечення безпеки засудженого та визначає випадки, що зумовлюють застосування таких заходів. У разі наявності небезпеки для життя і здоров'я засуджених, щодо яких згідно із законом у зв'язку з їх участю у кримінальному судочинстві прийнято рішення про застосування заходів безпеки, адміністрація установи виконання покарань вживає заходів щодо забезпечення безпеки цих осіб. Крім того, до зазначених осіб можуть бути застосовані такі заходи: ізолюване тримання; переведення в іншу установу виконання покарань.

Знов таки, йдеться про поміщення в окремі від інших засуджених приміщення.

Доречі, ця частина ст. 10 КВК України містить цікаві, так би мовити, традиційні положення. Справа в тому, що ще у 90-х роках ХХ сторіччя були прийняті перші нормативні акти, в яких з'явилася згадка про забезпечення безпеки. І хоча тоді мова йшла про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні, все ж таки саме з тих часів почали замислюватися про необхідність створення безпечних умов для тих осіб, які стали учасниками правовідносин кримінального циклу.

О. В. Лисодєд в своїй статті, присвяченій забезпеченню права на особисту безпеку засуджених зазначив, що норми стосовно забезпечення права засуджених на безпеку з'явилися вперше у національному законодавстві ще у 2000 році. Так, Законом України від 13 січня 2000 року № 1381-XV «Про внесення змін в деякі законодавчі акти України» ВТК України був доповнений ст. 81, в якій встановлювалося, що у разі наявності безпеки для життя і здоров'я засуджених, до яких згідно з законодавством України у зв'язку з їх участю у кримінальному судочинстві прийнято рішення про застосування заходів безпеки, адміністрація місця позбавлення волі вживає заходів до охорони цих осіб. Перелік таких заходів не наводився, але зазначалося, що крім заходів охорони можуть бути застосовані такі заходи як переведення до іншого місця позбавлення волі чи окреме утримання [1, с. 107]. І далі важливе положення: виникнення вказаного Закону було пов'язане з прийняттям у 1993 році двох перших, так званих «віктимологічних», законів України: «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь в кримінальному судочинстві» і «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» [1, с. 107].

Можна вести мову про те, що в Україні існує певна «традиція» орієнтуватися при забезпеченні права засудженого на особисту безпеку, перш за все, на випадки участі такої особи в кримінальному провадженні. І хоча закон не містить положень, які б давали змогу стверджувати саме так, здається, що традиційно і випадки, і заходи забезпечення безпеки залишаються тими самими, які були сформульовані на початку 90-х років у вказаних законах. Підтверджується це й тими нормативними актами (крім КВК України), які регулюють питання забезпечення безпеки засуджених. Серед них, зокрема, Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, Наказ Міністерства юстиції України від 12 лютого 2014 року № 324/5 «Про затвердження Порядку здійснення заходів щодо забезпечення безпеки осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторів».

Що стосується Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, то п. 89 цього документу встановлює, що у разі виникнення небезпеки життю і здоров'ю засудженого, до якого згідно із законом у зв'язку з його участю у кримінальному судочинстві прийнято рішення про застосування заходів безпеки, необхідності захисту його від розправи з боку інших засуджених або за заявою

засудженого з проханням про забезпечення особистої безпеки, якщо він не допустив порушення режиму, а також ізоляції засудженого на час підготовки необхідних матеріалів на переведення до його іншої установи, за мотивованою постановою начальника установи, дозволяється тримати його в окремій камері ПКТ (ОК), ДІЗО та карцері на загальних підставах до закінчення перевірки, усунення небезпеки, остаточного розв'язання конфлікту або отримання наряду на переведення, але не більше 30 діб. Такі засуджені під час ізоляції на загальних підставах користуються всіма правами, передбаченими Кримінально-виконавчим кодексом України та Правилами внутрішнього розпорядку установ виконання покарань.

Отже, Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань звужують сферу застосування заходів забезпечення безпеки засуджених, обмежуючи їх можливість лише щодо засуджених, які приймають участь у кримінальному судочинстві, а також вводять додаткову вимогу можливості забезпечення безпеки засудженого, поставляючи їх в залежність від поведінки засудженого. Якщо ж засуджений має порушення режиму, він, на думку авторів наказу, не заслуговує на те, щоб йому забезпечували особисту безпеку.

Із логіки нормативного акту виходить, що умови перебування в установах все ж таки не є безпечними, оскільки за загальним правилом створення загрози особистої безпеки засудженого не заперечується документом, а наближення цих умов до безпечних безпосередньо залежить від поведінки засудженого. Це схоже на захід маніпулювання поведінкою та положенням засудженого в установі: якщо поведінка «належно» – тримаємо в безпечних умовах, якщо ж ні, – поміщуємо у небезпечні умови. В такому випадку логічним кроком було б нормативне врегулювання існування так званих «прес хат».

Наступним регулятором забезпечення особистої безпеки засудженого є Наказ Міністерства юстиції України від 12 лютого 2014 року № 324/5 «Про затвердження Порядку здійснення заходів щодо забезпечення безпеки осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах». Цей акт передбачає можливість обрання заходів безпеки для засуджених, які є учасниками кримінального провадження, а також тих, які не беруть участі в кримінальному судочинстві.

Цінність наказу полягає в тому, що він дає уявлення про те, що розуміється під підставами і приводами застосування заходів забезпечення безпеки, який порядок здійснення заходів безпеки, специфіка таких заходів щодо осіб, які тримаються в ДІЗО і порядок скасування заходів безпеки особи засудженого.

Розглянемо вказані положення докладніше.

Якщо вести мову про тих засуджених, які беруть участь в кримінальному судочинстві, то єдиною підставою для застосування заходів забезпечення безпеки до них є дані, що свідчать про наявність реальної загрози їх життю і здоров'ю. Підставами для застосування заходів забезпечення безпеки можуть бути: а) заява учасника кримінального судочинства, члена його сім'ї або близького родича; б) звернення керівника відповідного державного органу; в) отримання оперативної та іншої інформації про наявність загрози життю, здоров'ю, житлу і майну зазначених осіб. В цій частині нормативний акт орієнтований, перш за все, на осіб, які знаходяться на волі.

Серед заходів безпеки законодавець визначає: окреме тримання; переведення засудженого до іншого слідчого ізолятора або установи виконання покарань, в інше місце із спеціальним режимом тримання. До прийняття рішення про забезпечення заходів безпеки начальник слідчого ізолятора або установи виконання покарань негайно вживає заходів щодо забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, виносить постанову про поміщення таких осіб в окрему камеру ДІЗО, ПКТ (ОК).

Наказ передбачає, що у разі виникнення загрози безпеці, засуджений має право звернутися із заявою до будь-якої посадової особи органу чи установи виконання покарань з проханням про забезпечення особистої безпеки. У цьому разі посадова особа зобов'язана вжити невідкладних заходів щодо забезпечення особистої безпеки засудженого.

Перейдемо до з'ясування питання про те, за допомогою яких, на думку нормотворців, заходів можна створити безпечні умови тримання. Стаття 10 КВК України визначає такі заходи безпеки:

- ізольоване тримання;
- переведення в іншу установу виконання покарань.

Згадуваний Наказ передбачає більш розгорнутий перелік:

- переведення засудженого у безпечне місце;
- тимчасове тримання в камері ПКТ (ОК), ДІЗО або карцері до остаточного закінчення перевірки заяви чи повідомлення, усунення небезпеки, розв'язання конфлікту або отримання наряду на переведення до іншої установи, але не більше 30 діб;
- переведення до іншого слідчого ізолятора або кримінально-виконавчої установи;

Інструкція, яка діяла раніше і визначала порядок забезпечення безпеки засуджених (Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 04 квітня 2005 року № 61, яким було затверджено Інструкцію про порядок здійснення заходів щодо забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, в установах кримінально-виконавчої системи), передбачала й інші заходи:

- визначення персонального спального місця, відділення чи структурної дільниці для відбування покарання;
- проведення зміни робочого місця засудженого;
- переведення на ізольоване тримання.

Практично всі заходи забезпечення безпеки тим чи іншим чином пов'язані з окремим триманням відповідного засудженого або приміщення його в безпечне місце.

Стаття 102 КВК України однією з умов режиму позбавлення волі визначає забезпечення безпеки засуджених і персоналу колонії. Отже, відповідний режим повинен бути орієнтований на створення безпечних умов відбування покарання. Саме режим повинен бути організованим таким чином, щоб умови відбування покарання стали безпечними. Вважаємо, що в такому підході є певний сенс. Він дозволить говорити про спеціальні заходи забезпечення безпеки засудженого і загальні засоби.

До перших можна віднести:

- приміщення засудженого у безпечне місце;
- створення умов спеціальної ізоляції (окреме робоче місце, персональне спальне місце, визначення іншого відділення чи структурної дільниці для відбування покарання; переведення на ізольоване тримання);
- вирішення питання про переведення до іншої установи;
- проведення бесід із засудженими, які є учасниками конфлікту;
- підсилення охорони та нагляду за засудженими, які знаходяться в умовах спеціальних засобів забезпечення безпеки засудженого.

Що стосується загальних заходів безпеки, то серед них можуть бути названі всі заходи забезпечення режиму, профілактичні заходи, які здійснюються в колонії і майже всі умови режиму, сформульовані у ст. 102 КВК України.

Таким чином, ми повинні констатувати, що, виходячи зі змісту КВК України, режим в кримінально-виконавчих установах є основним загальним засобом забезпечення безпеки засуджених. Поряд з ним кожна установа повинна мати арсенал спеціальних засобів забезпечення безпеки засудженого і відповідну матеріально-технічну базу для таких засобів.

Ключовим моментом права на особисту безпеку засуджених є питання про ініціювання використання спеціальних заходів особистої безпеки засудженого. Згідно зі ст. 10 КВК України ініціатива щодо застосування цих заходів може виходити від засудженого. Засуджений повинен мати можливість у будь-якій формі і у будь-який час звертатися до посадових осіб установи із заявами та зверненнями про застосування спеціальних заходів забезпечення безпеки засудженого.

Крім того, такими ініціативними повноваженнями необхідно наділити й посадових осіб кримінально-виконавчих установ. Вони повинні мати можливість самостійно, за власною ініціативою, використовувати заходи забезпечення безпеки засудженого. На жаль чинне кримінально-виконавче законодавство не містить положень, які б давали змогу однозначно стверджувати, що посадові особи кримінально-виконавчих установ зобов'язані самостійно спостерігати та реагувати на будь-які прояви, що можуть свідчити про наявність загрози особистій безпеці засудженого. Вважаємо, що такий обов'язок є необхідним для персоналу кримінально-виконавчих установ. Він стане потужним чинником для дисциплінування працівників установ, підвищення їхньої відповідальності та реалізації принципу кримінально-виконавчого законодавства про взаємну відповідальність держави та засудженого і поваги прав і свобод засудженого.

Якщо систематизувати викладене, можна сформулювати такі рекомендації, щодо врегулювання та здійснення забезпечення безпеки засуджених:

- визначити, що безпека засуджених і персоналу колонії є одним з основних завдань, яке повинно вирішуватися під час виконання та відбування покарання;
- покласти на персонал кримінально-виконавчих установ обов'язок використання за власною ініціативою заходів забезпечення безпеки засуджених;
- визначити основні засоби забезпечення безпеки, серед яких доцільно вказати такі: проведення профілактичних бесід із засудженими, здійснення профілактичних та оперативних заходів (спостереження за засудженими, обшуки, огляди, тощо), приміщення засуджених, які є учасниками конфлікту, в різні приміщення/дільниці/сектори (без зміни умов тримання), забезпечення ізольованого тримання (причому не лише засудженого-жертви, а й засудженого-агресора), переведення засудженого (-их) в іншу установу (причому не лише засудженого-жертви, а й засудженого-агресора).

Все викладене є сьогодні вкрай важливим та актуальним, зважаючи на стан захищеності та безпеки засуджених в установах пенітенціарної служби України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лисодєд О. В. Забезпечення права засуджених на особисту безпеку / О. В. Лисодєд // Державна політика у сфері захисту потерпілих від кримінальних правопорушень в Україні : матеріали круглого столу, 25 квітня 2013 року – Х., 2013. – С. 107-109.
2. Чорный В. Н. Безопасность осужденных в условиях лишения свободы : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук по спец. : 12.00.08 «уголовное право и криминология ; уголовно-исполнительное право» / В. Н. Чорный. – Рязань, 1996. – 25 с.
3. Мальцева Н. В. Правовое регулирование обеспечения безопасности потерпевших и свидетелей из числа осужденных к лишению свободы : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук по спец. : 12.00.08 «уголовное право и криминология ; уголовно-исполнительное право» / Н. В. Мальцева. – Рязань, 2006. – 25 с.